

Сучасним інструментарієм створення цифрового образу Бориса Патона було обрано трансдисциплінарні онтологічні інструменти та використано свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір, № 96125 (18.02.2020) «Комп'ютерна програма «Трансдисциплінарна інформаційно-аналітична система ПРИЗМА» («ТІАС ПРИЗМА»).

Ці інноваційні інструменти дозволили реалізувати створення віртуального музею людини-легенди для вшанування його історичної пам'яті [1] (Рис. 1, 2).

Структуру пошукових запитів представлено такими розділами як: «Життєвий і творчий шлях Бориса Євгеновича Патона»; «Борис Євгенович Патон — керманіч української науки»; «Вічний двигун» української науки»; «Хронологія»; «Вчені про Б.Є. Патона»; «Нагороди та звання»; «Патенти Б.Є. Патона»; «Мультимедіа»; «Література про життя та діяльність Б.Є. Патона». Кожен з цих розділів також мають своє структуроване наповнення (Рис. 3).

Кожному розділу віртуального музею присвячену одну з граней трансдисциплінарної призми (Рис. 4, 5).

Підсумовуючі зазначимо, що створений віртуальний музей акумулював величезний пласт біографічних, історичних, публіцистичних, фото, відео-матеріалів про життя і науковий шлях Бориса Євгенійовича Патона, має лаконічне представлення, мінімалістичний дизайн і легкий на сприйняття.

Використані джерела

1. Трансдисциплінарна призма — віртуальний музей академіка НАН України Б.Є.Патона. URL: <http://bitly.ws/BGKn>

STEM-ПРОЄКТ «ПРОЄКТУВАННЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ МУЗЕЮ»

Тишковець Марія,

науковий співробітник відділу STEM-освіти,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ

У закладах загальної середньої освіти та позашкільних закладах активно впроваджується STEM як перспективний

напряму сучасної освіти. Передусім завданням STEM-освіти спрямовані на формування інформаційно-цифрової компетентності та компетентностей у галузі математики, природничих наук, техніки і технологій, оскільки в майбутньому кількість STEM-професій значно зростатиме, що сприятиме суспільно-економічному розвитку держави. Не зважаючи на очевидність переваг STEM-освіти, її запровадження в закладах загальної середньої освіти до цього часу носить фрагментарний характер. Основою STEM-освіти є діяльнісний підхід [1]. Найбільш масовим із елементів STEM-освіти є відповідні навчальні проекти, якими передбачено розроблення й презентація певного продукту, у ході виконання якого здійснюється аналіз проблеми (обраного завдання), планування й організація роботи (з розподілом завдань і ролей у разі групової роботи), пошук й опрацювання інформації, й саме виконання продукту проекту (моделі, технологічного рішення, виробу тощо), вибір форм і способів презентування проекту. Очікуваним результатом проведення STEM-проектів є передусім оптимальне засвоєння учнями навчального матеріалу як з предметів-складників STEM, так й інших предметів, задіяних завданнями проектної роботи. Виконання STEM-проектів сприяє розвитку умінь поєднувати знання з різних навчальних предметів (галузей) для досягнення очікуваних результатів, а також розвиток особистості учня (його пізнавальної активності, креативності, цікавості, наполегливості у розв'язанні поставлених завдань, охайності в оформленні результатів роботи тощо). Важливою частиною виконання STEM-проекту є публічність представлення результатів, їх обговорення на уроках, або спеціально організованих заходах. У закладах освіти, що впроваджують STEM-освіту уже апробовано й реалізовано методичні прийоми виконання різних STEM-проектів, зокрема окреслено їх тематику. Здійснений нами аналіз публікацій із впровадження STEM-освіти в закладах загальної середньої освіти і в позашкільних закладах засвідчує, що поза увагою залишається ідея «створення музею». Цей проект, на нашу думку, спрямований не лише на досягнення цілей STEM-освіти, а й використовує дидактичний потенціал музейної педагогіки. На сьогодні музейна педагогіка в Україні є мейнстрімом, що об'єднує фахівців кількох галузей — мистецтва, історії,

педагогіки, психології, фундаментальної науки. Музейна педагогіка слугує потужним чинником розвитку особистості в системі взаємодії освіти та культури [2].

STEM-проект «створення і діяльність музею» можна виконувати на різних рівнях, масштабах і формах. Це може бути загальношкільний проект зі створення постійно діючого шкільного музею або проблемно-предметний — залежно від обраної теми й навчального предмету тимчасово оформлена експозиційна виставка із атрибутами музею. Це може бути й «віртуальний музей» — оформлена відповідним чином презентація, яка нагадує віртуальний музей. Для забезпечення розвитку STEM-навичок одним із завдань проекту може бути програмування робота-гіда.

Найголовніше — це те, що у «створенні музею» будуть задіяні учнівські колективи, сформовані за різними ознаками: за спільними інтересами, за творчими уподобаннями, провідними рисами характеру тощо. Важливо, що такий проект не завершується лише презентацією самого продукту — «музею». Не менш важливим є забезпечення його «діяльності». Учні старших класів можуть проводити екскурсії для молодших школярів, організовувати реконструкції «подій», майстер-класи в зонах мейкерства, «оживляти» експонати тощо.

Виконанню такого STEM-проекту мають передувати екскурсії в музеї, ознайомлення із їх діяльністю, усвідомлення функцій й суті завдань музеїв. Сьогодні це нова парадигма музейної науки та музейно-педагогічної діяльності. Як вказують дослідники, соціальна місія та спрямованість музеїв є потужним інструментом реалізації культурно-освітнього потенціалу їх. Завдання музеїв — не просте споглядання, а спільна діяльність відвідувачів у просторі музею, переживання емоцій, що сприяє формуванню предметно-просторового середовища з активним використанням різних контекстів музейних предметів [2].

Отже, запропонована ідея виконання STEM-проекту «Проектування і діяльність музею» вирішує декілька дидактичних завдань: сприяє реалізації STEM-освіти, розширює тематику STEM-проектів, сприяє усвідомленню музею як своєрідного культурно-просвітницького середовища. Такий підхід закладає нову методологію знань і приваблює учнів цікавими інтерпретаціями діяльності музеїв.

Використані джерела

1. Засекін Д. О. Діяльнісний підхід — основа STEM-освіти. Актуальні аспекти розвитку stem-освіти у навчанні природничо-наукових дисциплін: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 70-річчю Льотної академії Національного авіаційного університету, м. Кропивницький, 12–13 травня 2021 р. Кропивницький: Льотна академія НАУ, 2021. С. 90–92. URL: http://www.glau.kr.ua/images/docs/sbornik/materiali_stem12052021.pdf
2. Музейна педагогіка в науковій освіті : монографія / ред. кол.: С. О. Довгий, О. М. Топузов, В. А. Бітаєв та ін.; за наук. ред. С. О. Довгого. Київ : Національний центр «Мала академія наук України», 2020. 334 с.

МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА: ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАУКОВО-ОСВІТНЬОЇ РОБОТИ (З ДОСВІДУ СУМСЬКОГО ОБЛАСНОГО ХУДОЖНЬОГО МУЗЕЮ ІМ. Н. ОНАЦЬКОГО)

Ткаченко Валентина,

старший науковий співробітник,
Сумського обласного художнього музею
ім. Никанора Онацького, м. Суми
valentinatkachenko1950@gmail.com

У 1983 році Генеральна конференція ІСОМ сформувала такий напрямок музейної науки, як «Нова музеологія», головним змістом якої стала інтеграція музеологічної діяльності в навколишній інтелектуальний простір.

На цьому тлі логічним буде звернення до Закону України про те, що основне завдання сучасного музею, котрий, за визначенням, є культурно-освітньою, науково-дослідною установою, полягає в залученні громадян до пізнання національної і світової культурної спадщини [5].

У 1934 році К. Фрізен (Німеччина) уперше ввів до наукового обігу термін «музейна педагогіка». Проблему впровадження цього терміна, як засобу формування особистості, досліджували: О. Караманова, Ю. Клочко, Б. Столяров, І. Удовиченко, Н. Філіпчук, Д. Щербак та ін. Однак кожен із авторів трактує це поняття